

Poselství Svatého otce Františka pro 33. světový den mládeže

(Květná neděle 25. března 2018)

Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha (Lk 1,30).

Draží mladí,

Světový den mládeže 2018 představuje další krok na cestě přípravy mezinárodního světového dne, který se bude konat v Panamě v lednu 2019. Tato nová etapa našeho putování spadá do roku, na který je svoláno řádné shromáždění biskupské synody na téma „Mladí lidé, víra a rozlišování povolání“. Je to pěkná shoda. Pozornost církve, její modlitba a úvahy se zaměří na vás mladé v touze pochopit a především „přijmout“ onen vzácný dar, jímž jste vy pro Boha, pro církve a pro svět. Jak již víte, rozhodli jsme se, že se na této cestě necháme doprovázet příkladem a přimluvou Panny Marie, dívky z Nazareta, kterou si Bůh vyvolil za Matku svého Syna. Ona jde s námi vstříc synodě a Světovému dni mládeže v Panamě. Jestliže vloni nás vedla slova jejího chvalozpěvu „Veliké věci mi učinil ten, který je mocný“ (Lk 1,49), jež nás učila pamatovat na minulost, pak letos se budeme snažit společně s ní naslouchat Božímu hlasu, který šíří odvahu a dává potřebnou milost k tomu, abychom odpovídali na jeho volání: „Neboj se, Maria, neboť jsi našla milost u Boha“ (Lk 1,30). Jsou to slova, jimiž se Boží posel archanděl Gabriel obrací na Marii, obyčejnou dívku z malé vesnice v Galileji.

1. Neboj se!

Je pochopitelné, že náhlý andělův příchod a jeho tajemný pozdrav: „Bud' zdráva, milostiplná! Pán s tebou“ (Lk 1,28) vyvolal v Marii velké rozpaky; byla překvapena tímto prvním vyjevením své nové identity a svého povolání, jež jí bylo dosud neznámé. Stejně jako všechny osobnosti Písma svatého i Maria se chvěje před tajemstvím Božího volání, které ji najednou staví před nesmírnost záměru s ní a dává jí pocítit veškerou nepatrnost pokorného tvora. Anděl čte v hloubi jejího srdce a říká jí: „Neboj se!“ Bůh čte i v našem nitru. On zná dobře výzvy, jímž musíme v životě čelit, především pokud se nacházíme před zásadními volbami, na nichž závisí to, čím budeme a co budeme dělat na tomto světě. Je to „chvění“, jež zakoušíme před rozhodnutími o své budoucnosti, o svém životním stavu a o svém povolání. V těchto chvílích býváme znepokojeni a přepadají nás mnohé obavy.

A vy mladí, jaké obavy prožíváte? Co vám ve vašem nejhlubším nitru působí největší starost? Mnozí z vás máte „podvědomý“ strach, že nejste milováni, že vás nemají rádi, že vás nepřijímají takové, jací jste. Dnes je mnoho mladých, kteří mají dojem, že musí být jiní oproti tomu, jací jsou doopravdy, a pokoušejí se přizpůsobit často umělým a nedosažitelným standardům. Dělalí neustálé „fotoretuše“ svých obrázků a skrývají se za různé masky a falešné identity, až tak, že i z nich samých se stane téměř jakýsi „fake“. Mnozí jsou posedlí tím, aby dostali co nejvíce „lajků“. A z pocitu nedostatečnosti pramení mnoho obav a nejistot. Jiní se obávají, že nedokážou najít citovou stabilitu a zůstat sami. Tváří v tvář pracovní nejistotě u mnohých vzniká strach, že se nedokážou dostatečně profesionálně uplatnit a nedožijí se uskutečnění svých snů. Takovéto obavy jsou přítomné u mnoha mladých, věřících i nevěřících. I ti, kdo přijali dar víry a seriózně hledají své povolání, nebývají často oproštěni od obav. Někteří si myslí: Možná toho Bůh ode mne chce nebo bude chtít příliš mnoho; když půjdu po cestě, jakou mi On ukáže, nebudu doopravdy šťastný anebo nedostojím jeho požadavkům. Jiní se ptají: Budu-li následovat cestu, kterou mi Bůh ukáže, kdo mi zaručí, že dokážu dojít až na její konec? Nezmalomyslním? Neztratím nadšení? Budu schopen vydržet po celý život?

Ve chvílích, kdy zaplaví naše srdce pochybnosti a strach, ukazuje se potřeba rozlišovat. To nám umožní odstranit chaos v našich myšlenkách a pocitech, abychom jednali správně a rozumně. První

krok tohoto procesu překonávání různých obav spočívá v jejich jasné identifikaci, abychom neztráceli čas a energii jako oběť příznaků bez tváře a bez obsahu. Proto vás všechny vyzývám, abyste se podívali do svého nitra a své strachy „pojmenovali“. Zeptejte se takto: Dnes, v konkrétní situaci, kterou prožívám, co mi způsobuje úzkost, čeho se nejvíce bojím? Co mě blokuje a brání mi, abych šel vpřed? Proč nemám odvahu udělat důležitá rozhodnutí, která bych měl udělat? Nemějte strach podívat se poctivě na vaše obavy, poznat je takové, jaké jsou, a počítat s nimi. Bible nepopírá lidský pocit strachu ani mnohé důvody, které ho mohou vyvolávat. Abraham měl strach (srov. Gen 12,10s), Jakub měl strach (srov. Gen 31,31; 32,8) a stejně tak i Mojžíš (srov. Ex 2,14; 17,4), Petr (srov. Mt 26,69 a násl.) a apoštolové (srov. Mk 4,38-40; Mt 26,56). I sám Ježíš zakoušel strach a úzkost, i když na nesrovnatelně jiné úrovni (srov. Mt 26,37; Lk 22,44).

„Proč se bojíte? Pořád ještě nemáte víru?“ (Mk 4,40). Tato Ježíšova výtka apoštolům nám dává pochopit, že častou překážkou pro víru není nevěra, ale strach. Práce na rozlišování poté, co jsme svůj strach identifikovali, nám v tomto smyslu má pomoci k jeho překonání a k tomu, abychom se otevřeli životu a pokojně čelili výzvám, které nám přináší. Zvláště u nás křesťanů by strach nikdy neměl mít poslední slovo, ale měl by být příležitostí k vědomému projevu víry v Boha... a také víry v život! To znamená věřit v zásadní dobro našeho života, který nám Bůh dal, a důvěřovat, že On ho vede k dobrému konci i skrze okolnosti a situace pro nás často tajemné. Pokud ale v sobě živíme strach, máme tendenci uzavírat se do sebe, zabarikádovat se v obraně proti všemu a proti všem a zůstat jakoby ochrnutí. Je třeba konat! Nikdy se neuzavírat! V Písmu svatém nacházíme ve všech možných obměnách výraz „nebojte se“ 365krát. Je to, jako by Pán chtěl, abychom se každý den roku osvobodili od strachu.

Rozlišování se stává nezbytným, když se jedná o hledání vlastního povolání. To častokrát není hned jasné nebo úplně zřejmé, ale pochopíme ho postupně. Rozlišování, které máme v tomto případě dělat, nelze chápat jako úsilí o individuální sebepozorování, jehož cílem je poznat lépe naše vnitřní mechanismy, abychom se posílili a dosáhli určité rovnováhy. V tomto případě se člověk sice může posílit, avšak zůstává uzavřený v omezeném horizontu svých možností a svých pohledů. Povolání ale přichází shůry a rozlišování v tomto případě spočívá především v otevřenosti tomu Druhému, který volá. Je tedy zapotřebí ticha modlitby, abychom slyšeli Boží hlas, který se ozývá ve svědomí. On tluče na dveře našich srdcí, jako tomu bylo u Panny Marie, a touží uzavřít s námi přátelství skrze modlitbu, hovořit k nám prostřednictvím Písma svatého, nabídnout nám své milosrdenství ve svátosti smíření, sjednotit se s námi v přijímání eucharistie.

Je však důležitá rovněž konfrontace a dialog s druhými, s našimi bratry a sestrami ve víře, kteří mají více zkušeností a pomohou nám lépe vidět a rozhodnout se mezi různými možnostmi. Když mladý Samuel uslyší Pánův hlas, nepozná ho hned a třikrát běží k Elimu, starému knězi, který mu nakonec poradí správnou odpověď: „Když tě zavolá, řekni: ‚Mluv, Hospodine; tvůj služebník poslouchá‘“ (1 Sam 3,9). Vězte, že při svých pochybnostech můžete počítat s církví. Vím, že jsou zde výborní kněží, zasvěcení muži a ženy, věřící laici, z nichž mnozí jsou sami mladí, kteří vás mohou doprovázet jako starší bratři a sestry ve víře; pod vedením Ducha Svatého vám mohou pomoci zorientovat se ve vašich pochybnostech a vnímat Boží plán ohledně vašeho osobního povolání. Ten „druhý“ není pouze duchovním vůdcem, ale je také tím, kdo nám pomáhá, abychom se otevírali vůči všemu nekonečnému bohatství života, který nám Bůh dal. V našich městech a společenstvích je třeba otevřít prostory pro růst, pro snění a pro pohled na nové horizonty! Nikdy nesmíme ztrácet radost ze setkání, z přátelství, radost ze společného snění a z cesty spolu s ostatními. Autentičtí křesťané nemají strach otevírat se ostatním, sdílet s nimi své životní prostory a proměňovat je v prostory bratrství. Nedopusťte, drazí mladí, aby paprsky mládí uhasly ve tmě zavřeného pokoje, kde jediným oknem, jímž hledíme do světa, je počítač a smartphone. Otevřete dokořán brány svého života! Kéž váš prostor

a čas zaujímají konkrétní lidé a hluboké vztahy, abyste mohli sdílet autentické a reálné zkušenosti vašeho každodenního života.

2. Maria!

„Zavolal jsem tě tvým jménem“ (Iz 43,1). Prvním důvodem, proč se nemáme bát, je právě to, že nás Bůh volá jménem. Anděl, Boží posel, oslovil Marii jménem. Dávat jména je vlastní Bohu. Při díle stvoření On povolává každého tvora k životu jeho jménem. Za jménem se nachází identita, to, co je u každé věci a u každé osoby jedinečné, niterná podstata, kterou v posledku poznává pouze Bůh. Tato Božská výsada pak byla sdílena s člověkem, jemuž Bůh dovolil dávat jména zvířatům, ptákům i svým dětem (Gen 2,19-21; 4,1). Tuto hlubokou biblickou vizi sdílejí mnohé kultury, když v lidském jménu rozpoznávají zjevení nejhlubšího tajemství života a význam existence.

Když Bůh volá nějakou osobu jménem, zároveň jí tím odhaluje její povolání, její plán svatosti a dobra, jehož prostřednictvím se tato osoba stane pro ostatní darem a který ji učiní jedinečnou. Také Pán, když chce rozšířit obzory nějakého života, rozhodne se dát tomu člověku nové jméno, jako tomu bylo u Šimona, když ho nazval „Petrem“. Z toho povstal zvyk přijmout při vstupu do řeholního řádu nové jméno, které ukazuje novou identitu a nové poslání. Protože je Boží povolání osobní a jedinečné, vyžaduje od nás odvahu osvobodit se od společenského tlaku, který nutí k uniformitě, aby se náš život stal skutečným a neopakovatelným darem pro Boha, pro církve a pro druhé lidi.

Drazí mladí, to, že nás Bůh volá jménem, je tedy znamením naší velké důstojnosti v Božích očích a jeho zalíbení v nás. Bůh oslovuje každého z vás jménem. Vy jste Božím „ty“, jste vzácní v jeho očích, hodni úcty a milování (srov. Iz 43,4). Přijměte s radostí tento dialog, který vám Bůh nabízí, tuto výzvu, s níž se na vás obrací, když vás nazývá jménem.

3. Nalezla jsi u Boha milost

Hlavním důvodem, proč se Maria nemá bát, je to, že nalezla u Boha milost. Slovo „milost“ k nám hovoří o lásce nezištné, bezpodmínečné. Jakým povzbuzením je pro nás vědomí, že Boží blízkost a pomoc si nemusíme zasloužit tím, že mu nejdříve předložíme své „vynikající vysvědčení“ plné zásluh a úspěchů! Anděl říká Marii, že milost u Boha už nalezla, ne že ji získá v budoucnosti. Již sama formulace andělových slov nám dává pochopit, že Boží milost je nepřerušovaná, trvalá, není čímsi pomíjivým a chvilkovým, a tedy že nikdy nepřestane. I v budoucnosti nás Boží milost bude vždy podporovat, především ve chvílích zkoušky a temnoty.

Trvalá přítomnost Boží milosti nám dodává odvahy k tomu, abychom s důvěrou přijali své povolání, jež vyžaduje závazek věrnosti, který se obnovuje každý den. Na cestě povolání totiž nechybí kříže; nejsou to jen počáteční pochybnosti, ale i častá pokušení, s nimiž se cestou setkáváme. Pocit nehodnosti provází Kristova učedníka až do konce, ale on ví, že mu pomáhá Boží milost.

Andělova slova dopadají na lidské obavy a odstraňují je silou dobré zprávy, jejímiž nositeli jsou; náš život není čistou náhodou a pouhým bojem o přežití, ale Bůh miluje každého z nás s našimi osobními dějinami. To, že jsme „nalezli milost v jeho očích“, znamená, že Stvořitel spatřuje jedinečnou krásu našeho bytí a má s naším životem podivuhodný záměr. Takovéto vědomí určitě nevyřeší všechny problémy a neodejme všechny životní nejistoty, ale má sílu život hluboce proměňovat. To neznámé, co nám zítřek připraví, není temnou hrozbou, kterou je třeba přežít, ale je dobou příhodnou, jež je nám dáována, abychom žili své jedinečné osobní povolání a sdíleli ho se svými bratřími a sestrami v církvi a ve světě.

4. Odvaha v přítomnosti

Z jistoty, že Boží milost je s námi, pochází síla mít v přítomnosti odvahu: odvahu, abychom nesli dále to, co Bůh od nás žádá tady a teď, v každém prostředí našeho života; odvahu, abychom přijali povolání, které nám Bůh ukazuje; odvahu, abychom žili svou víru a neskrývali ji ani neumenšovali.

Ano, pokud se otevřeme Boží milosti, nemožné se stane skutečností. „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?“ (Řím 8,31) Boží milost se dnes dotýká vašeho života, „uchvacuje“ vás takové, jací jste, se všemi vašimi obavami a omezeními, ale odhaluje také podivuhodné Boží plány! Vy mladí potřebujete cítit, že někdo má ve vás skutečnou důvěru. Vězte, že papež vám důvěřuje, že církvek vám důvěřuje! A vy důvěřujte církvi!

Mladé Marii byl svěřen důležitý úkol právě proto, že byla mladá. Vy mladí máte sílu a procházíte životní fázi, které určitě nechybí energie. Využívejte této síly a těchto energií pro zlepšování světa, počínaje skutečnostmi, jež jsou vám nejbliž. Přeji si, aby vám v církvi byly svěřovány důležité odpovědnosti, aby tam byla odvaha nechat vám prostor. A vy se připravte na převzetí těchto zodpovědností.

Vyzývám vás, abyste znovu kontemplovali Mariinu lásku: lásku pozornou, dynamickou a konkrétní, lásku naplněnou smělostí a cele zaměřenou na darování sebe sama. Církvek, která si osvojí tyto Mariiny vlastnosti, bude stále církvi vycházející ven, církvi, která překračuje své limity a hranice, aby překypovala obdrženou milostí. Necháme-li se nakazit Mariiným příkladem, budeme žít konkrétně tu lásku, která nás nutí milovat Boha nade všechno i nad nás samé a milovat lidi, s nimiž sdílíme svůj každodenní život. A budeme milovat i toho, kdo by se nám sám o sobě mohl zdát jako lásky málo hodný. Je to láska, která se stává službou a daruje se především těm nejslabším a nejchudším, láska, která proměňuje naše tváře a naplňuje nás radostí.

Chtěl bych skončit krásnými slovy svatého Bernarda z jeho slavného kázání o tajemství Zvěstování, slovy, která vyjadřují, jak celé lidstvo očekává Mariinu odpověď: „Slyšela jsi, Panno, že počneš a porodíš Syna. Slyšela jsi, že se to nestane prostřednictvím člověka, nýbrž prostřednictvím Ducha Svatého. Anděl očekává odpověď. ... I my, ó Paní, očekáváme slovo slitování. ... Skrze tvou krátkou odpověď máme dojít obnovy a máme být znovu povoláni k životu. ... To očekává vkleče u tvých nohou celý svět. ... Dej spěšně odpověď, Panno“ (Om. 4,8; Opera omnia, ed. Cisterc. 4, 1966, 53-54; česky viz Svatý Bernard z Clairvaux – Chvály panenské Matky; Krystal OP 1999).

Drazí mladí, Pán, církvek i svět očekávají také vaši odpověď na jedinečné povolání, které má každý v tomto životě! Zatímco se blíží Světový den mládeže v Panamě, vyzývám vás, abyste se na toto naše setkání připravili s radostí a s nadšením toho, kdo chce být účastný velkého dobrodružství. Světový den mládeže je pro odvážné! Není pro mladé, kteří hledají pouze pohodlí a kteří couvají před těžkostmi. Přijímáte výzvu?

Vatikán 11. února 2018

6. neděle v liturgickém mezidobí

Památka Panny Marie Lurdské

FRANTIŠEK